

Janke Wikholms Krönika

Mars 2015

"På turné med erfarenhet"

Så lyder rubriken i If Metalls Infoblad där man berättar om Gustaf Seppelin Sollis möte med ungdomar på Hjalmar Lundbohmskolan i Kiruna. "Ska man ha arbetsmiljöundervisning, så ska den vara så här. Den vi fick i skolan däremot, den var grymt trist". Citatet kommer från Tommy Eliasson som går andra året på Drift och Underhåll. Elin Tano, första året på industri-svets, uttrycker det så här: "Jag blev otroligt berörd av filmen och av att få lyssna på Gustaf när han berättade sin historia. Han poängterade bland annat att man måste våga säga ifrån när något inte känns bra. Alla borde vara med om en sådan här dag". Det var inte bara eleverna som var nöjda. En av lärarna, Andreas Eriksson på Välkommaskolan i Gällivare uttryckte det så här: "Jag vill tacka er för tre fantastiska föreläsningss dagar. Samtliga som deltagit i föreläsningen är nöjda samt berörda. Återigen Tack!"

Nu är vårt stora ungdomsprojekt igång och det har börjat väldigt bra. Det är inte alltid så lätt att intressera vare sig gamla eller unga för arbetsmiljöfrågor. Det vet alla som varit i branschen. Många regler som vi har i samhället kan ibland kännas som "lite för mycket". Det må gälla i trafiken eller i arbetsmiljön. Men reglerna måste vara i överkant eftersom de ska rädda liv om det värsta inträffar. Det är sådana tillfällen som vi läser om i tidningen. Det var ett sådant tillfälle som så drastiskt förändrade Gustaf Sollis Seppelins liv.

Vår förhoppning är att fler skolor och företag likt Hjalmar Lundbohmskolan/Välkommaskolan och LKAB ska samarbeta och ta initiativ till sådana här studiedagar. Men dokumentären "Gustaf & Pernilla" kan också användas i andra sammanhang, där man tycker att arbetsmiljö-engagemang är viktigt. Som en del i en BAM-kurs, vid introduktionen för sommarvikarier eller för entreprenörer som ska delta på ett underhållsstopp.

Så kom då Hovrättens dom i det s.k. Krokofallet. Den gick helt emot vad Östersunds Tingsrätt sa för drygt ett år sedan. Hovrätten anser att socialsekreterarens chefer inte var ansvariga för hans självmord. De borde visserligen ha gjort mer för att förbättra arbetssituationen, men de var inte straffbart oaktsamma.

Tingsrätten menade att cheferna varit grovt vårdslösa när de försökte avskeda mannen. Hovrätten menar här att man visserligen borde försökt att anpassa hans arbetsförhållanden. Men med hänsyn till hans inställning och de praktiska svårigheterna som fanns, var inte oaktsamheten straffbar.

Efter att i snart trettio år genomfört kursen "Chefens ansvar för arbetsmiljön" blir jag lite förvånad av detta resonemang. Överfört till den fysiska arbetsmiljön skulle det ju innebära att om personer som inte vill använda sin personliga skyddsutrustning skadas, anses detta förmildrande för ansvariga chefer. Hur rimmar detta med det som står i Arbetsmiljölagen? "Arbetsgivaren skall vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall." Om vi ska börja anpassa arbetsmiljöarbetet efter "inställning" och "praktiska svårigheter" tycker nog jag att vi tagit ett stort steg tillbaka!

Mera förståelse har jag för Hovrättens påpekande om att mobbningsutredningen inte gjordes bättre. Genom att tydliga regler saknas om hur sådana ska göras finns det ett utrymme för felbedömningar. Desto bättre är den nya föreskriften om "Organisatorisk och social arbetsmiljö". I kommentarerna poängteras att chefer och arbetsledande personal ska uppfylla kompetenskrav och att den som avgör om det finns behov av hjälp ska uppfattas som opartisk.

Jag tror att den nya föreskriften kan innebära ett lyft för arbetet med den psykosociala arbetsmiljön. Äntligen blir vi av med den "gamla gröna", dvs Arbetarskyddsstyrelsens allmänna råd beträffande psykiska och sociala aspekter på arbetsmiljön (AFS 1980:14). Att en 35 år gammal AFS ska få styra arbetet med den psykosociala arbetsmiljön år 2015 är ju totalt galet. Jag ser att många remisser från arbetsgivarsidan inte alls vill ha någon ny föreskrift i denna fråga.

Det finns ingen som helst anledning att gå dem till mötes!

*Arbetsmiljöhälsningar!
Janke Wikholm*

Skicka synpunkter på krönikan till info@jankewikholm.se
Läs flera krönikor på www.jankewikholm.se

JANKE
WIKHOLM